

Tisztelt Miniszter úr, Államtitkár úr!

Tisztelt Elnök urak, cégvezetők és innovátorok!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm önöket a mai konferencián, amelynek a középpontjában az innováció áll. A jegybank szempontjából ez a terület azért különösen fontos, mert ahogy ezt a gazdaságtörténet képviselői már sokszor leírták, az innováció a hatékonyságnövelés révén egyben az inflációs kockázatokat is csökkenti.

Engedjék meg, hogy azzal az alapkérdéssel kezdjem, mit is értünk innováción. Erről mindenekelőtt a Massachusetts Institute of Technology professzora, Bill Aulet gondolatait érdemes elővenni. Ő adta meg egy bő évtizeddel ezelőtt azt az egyszerű, de hasznos egyenletet, amely felhívta a figyelmet az innováció és az invenció közötti különbségre. Az innováció olyan folyamat, ami értéket hoz létre, ehhez pedig az ötleten túl a piacképes hasznosítás is szükséges. Az innováció Aulet egyenlete szerint nem más, mint az ötlet, avagy invenció, valamint a piacra vitel *szorzata*. Innovációnak tehát azt nevezzük, amikor az ötletből termék, árbevétel, piaci érték lesz.

Tisztelt jelenlévők!

Az mindenesetre feltétlenül jó hír, hogy a mai konferenciát már összehoztuk, de azért ez még nem termék. Már több, mint ötlet, hiszen itt vagyunk, de terméknek majd akkor nevezhetjük, amikor a hatása is érzékelhetővé válik. A mai találkozót annak reményében szerveztük, hogy olyan innovációt segítő folyamatokat indíthatunk el, amelyek néhány éven belül beépülhetnek Magyarország gazdasági vérkeringésébe és versenyképességébe, ezzel dinamizálva azt.

A konferencia témája tehát az innováció, ami Magyarországon elvileg nem kellene, hogy bárkit is megleljen, hiszen messze földön híresek /olykor még hírhedtek is/

vagyunk a csavaros észjárásról. Annyi bizonyos, hogy a magyarsághoz számos olyan találmány köthető, amelyek ma világszerte az életünk nélkülözhetetlen kellékei.

Ráadásul a legkülönbözőbb témakörökhöz kötődnek, hiszen a Bolyai-féle geometria nélkül ma kevésbé mozognánk biztonságosan a világűrben, az mRNS vakcina nélkül pedig itt, a Földön lennénk jóval kevésbé biztonságban. Ugyanakkor, ha arra gondolunk, hogy hány magyar ötletből lett külföldön termék vagy szolgáltatás, akkor mégis értelmet nyer a mai konferencia.

Vannak persze a magyar találmányokra pozitív, itthon megvalósított példák is. Közülük hármat említenék a mai téma bevezetéseképpen. Az egyik a transzformátor, a másik volframszálas villanykörte, a harmadik pedig az elektromos fogyasztásmérő. A beugrató kérdés az, hogy mi köti össze ezt a három innovatív terméket. A válasz látszólag egyszerű, hiszen mindhárom az elektromossághoz kötődik. Ennél azonban fontosabb azonosság, hogy a felsorolt innovációk *ugyanabban a korban* születtek meg Magyarországon.

A kiegyezés utáni időszakban, amikor a magyar gazdaságban addig soha nem látott mértékű fejlődés ment végbe. Ez volt talán az első olyan korszak, amikor a magyar szellemi tőke nemcsak *ötleteket* szállíthatott nagy számban, hanem azokból rendre eladható *termékek* is kifejlődhettek. Amikor tehát az MIT-nál alkalmazott képlet szerinti, valódi innováció jöhetett létre Magyarországon. Ezek az innovatív termékek tették naggyá azokat a márkákat, az említett példák esetében a Ganzot és a Tungsramot, amelyek által hamarosan az egész világ megismerhette a magyar tehetséget.

Ekkor nyertek igazolást Széchenyi István hitelezést sürgető gondolatai, amelyeket tőle már 1830-ban, a *Hitel*-ben is olvasni lehetett. Hiszen a hazai bankrendszer kialakulása, majd a hitelezés felvirágzása olyan gazdasági áttörést hozott, amit mai kifejezéssel intenzív növekedési időszaknak nevezhetünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindezt azért tartottam fontosnak megosztani önökkel, mert a bankrendszer, a finanszírozás nemcsak akkoriban, hanem ma is kulcsszerepet játszik az innováció támogatásában.

Magyarországon a 2010-es évek során stabil gazdasági alapok jöttek létre, aminek az eredményeként elértük az extenzív növekedés határait. A gazdasági bővülés élénkítéséhez ezért az intenzív tényezők, a termelékenység, hatékonyság és versenyképesség növelése szükséges.

Ezt az is alátámasztja, hogy a rendelkezésre álló legfrissebb, 2024-es adat szerint a magyar gazdaságban a munkatermelékenység az uniós átlag mindössze 73,9%-át éri el. Ha ehhez hozzávesszük, hogy ma Magyarország munkaerőpiacán közel teljes a foglalkoztatottság, akkor könnyen belátható, hogy a további növekedéshez a hatékonyságot kell javítani. Itt van a magyar gazdaság számára a következő kitörési pont.

A világgazdaságban ma alapvető átalakulások zajlanak, átrendeződnek a gazdasági pólusok. A mesterséges intelligencia pedig – éppen a hatékonyság mentén – gyökeresen átalakítja a munkaerőpiacot. Habár az ehhez történő alkalmazkodás kényszer is, célszerűbb inkább lehetőségként tekinteni rá. Ennek kapcsán pedig ismét fókuszba kerül az innováció, mert ez lehet a termelékenység, a hatékonyság növelésének elsődleges forrása.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ahogy akár csak a két legutóbbi magyar Nobel-díjból is láthatjuk, ötletből továbbra sincs hiány hazánkban. Azonban a magyar szellemi tőke csak akkor generálhat Magyarországot számára gazdasági fejlődést, ha az ötletek itthon hasznosulnak. A mai konferencia fókuszában azok a hazai cégek állnak, amelyek ennek a folyamatnak a zászlóshajói lehetnek.

A Magyar Nemzeti Bank készített egy ide kapcsolódó elemzést az innovációvezérelt hazai vállalatokról. A kollégák ezekről a kutatásokról részletesen beszélnek majd, én előzetesen csak négy eredményt emelnék ki.

Az első három arra az 1100 cégre vonatkozik, amelyek a 2010-es évek során innovációs tevékenységet folytattak, továbbá 3 év alatt legalább 20%-os árbevétel-növekedést értek el. A cégeknek ez a viszonylag szűk köre adta a bruttó export 13%-át, valamint a GDP-növekmény 23%-át. Ez pedig bizonyára azért volt lehetséges, mert az innovációvezérelt vállalkozások munkatermelékenysége 44%-kal volt magasabb, mint a hozzájuk hasonló, de nem innovációvezérelt vállalatoké.

A 2020-as évek vonatkozásában már több mint 500 innovatív vállalatot sikerült azonosítani. Ezek export-hozzájárulása a hazai gazdaságban megközelítette a 10%-ot. Hozzáteszem, ezt a teljesítményt a 2020-as években, válságok idején nyújtották, ami azt is jelzi, hogy az innováció nem csupán növekedési motorként jelentős, hanem válságállósági tényező is a nemzetgazdaság egészében.

Végezetül pedig még egyszer aláhúznám azt a gazdaságtörténeti tanulságot, hogy az új technológiák és a hatékonyság, termelékenység általuk generált növekedése az inflációs kockázatokat is mérsékli. A Magyar Nemzeti Bank számára ezért saját alapmandátuma szempontjából is fontos az innováció támogatása.

Az innováció hozzájárul a jegybank elsődleges mandátumának teljesítéséhez, az árstabilitás eléréséhez és fenntartásához.

Tisztelt jelenlévők!

A feladat tehát adott, olyan gazdasági ökoszisztémát kell létrehozni, amely lehetővé teszi, hogy a hazai ötletekből a magyar gazdaságban szülessenek piacképes termékek, innovációk.

A mai konferenciának arra a kérdésre kell választ, illetve megoldást adnia, hogy egy ilyen ökoszisztéma eléréséhez mely elemeket kell akár pótolni, akár megerősíteni a

hazai gazdaságban, és ehhez milyen módon járulhat hozzá akár a jegybank, akár a bankrendszer. Gondolok itt többek között a kockázati tőke jelenlegi és jövőbeli szerepének értékelésére, hiszen Magyarország jelenleg ezen a téren még elmarad az átlagtól. Továbbá szintén ide tartozik az innováció szélesebb értelemben vett szereplőinek minél hatékonyabb összekapcsolása, ami által a reálgazdaság innovatív szegmense a lehető leghatékonyabb módon helyzetbe hozható.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Őszintén remélem, hogy a fenti célok mentén a mai konferencia hozzájárul egy olyan újabb sikeres gazdasági korszak megalapozásához, amelyben a magyar tehetség, a magyar szellemi tőke ismét nagy számú innovatív termékkel, szolgáltatással léphet ki a világpiacra – ahogyan ez egyszer máig tudottan már megtörtént.

Ehhez kívánok minden jelenlévőnek sok figyelmet és türelmet, valamint nemcsak ötleteket, hanem az ötletek mellé cselekvőképességet is.

Köszönöm a figyelmet!